

ANATOMIYA FANINI O'QITISHDA ZAMONAVIY AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINING O'RNI**Ne'matov Nizom Ismatullayevich***Samarqand Davlat Tibbiyot universiteti assistenti***Mardonova Sevinch Holmirzayevna***Samarqand Davlat Tibbiyot universiteti talabasi***Rajabboyeva Begoyim Akbar qizi***Samarqand Davlat Tibbiyot universiteti talabasi***Abdurashidova Nigina Behzodovna***Samarqand Davlat Tibbiyot universiteti talabasi*

Annotatsiya: *Anatomiya fanini o'qitishda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) foydalanish ta'lim jarayonini samarali va interaktiv qilishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada anatomiya ta'limida AKTning o'rni, qo'llaniladigan usullar va ularning samaradorligi tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, AKT vositalaridan foydalanish o'quvchilarning bilim olish jarayonini yengillashtiradi, ularning qiziqishini oshiradi va ta'lim sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi. Shuningdek, AKT o'qituvchilarga murakkab mavzularni sodda va tushunarli tarzda yetkazish imkonini beradi.*

Kalit so'zlar: *anatomiya ta'limi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, interaktiv o'qitish, ta'lim sifati, zamonaviy pedagogika.*

Kirish: Jahon ta'lim axborot makonidagi zamonaviy davr. Ushbu jarayon zamonaviy texnik imkoniyatlarga mos bo'lishi va tinglovchining axborot jamiyatiga barkamol kirishiga hissa qo'shishi kerak bo'lgan o'quv texnologiyalarining tarkibiga tuzatishlar kiritilishi bilan bog'liq bo'lgan pedagogik nazariya va o'quv jarayonidagi sezilarli o'zgarishlar bilan birga keladi. Kompyuter texnologiyalari o'qitishning qo'shimcha "qo'shimchasi" emas, balki uning samaradorligini sezilarli darajada oshiradigan yaxlit o'quv jarayonining ajralmas qismi bo'lishi kerak; jamiyat rivojlanishi inson faoliyatining barcha sohalariga kirib boradigan, jamiyatda axborot oqimlarining tarqalishini ta'minlaydigan unga kompyuter texnologiyalarining kuchli ta'siri bilan tavsiflanadi. global axborot makoni. Ushbu jarayonlarning ajralmas va muhim qismi ta'limni kompyuterlashtirishdir.

Hozirgi vaqtda axborot va axborot texnologiyalari sohasidan tashqarida mavjudlikni tasavvur qilish qiyin. Har xil turdagi axborotlarning tobora ko'payib borishi bizni uni qayta ishlashning yangi, ilg'or usullari va vositalarini joriy etishga majbur qilmoqda va zamonaviy hayot sharoitlari uni saqlash, uzatish va xavfsizligini ta'minlash yo'llariga tobora ko'proq talablarni kuchaytirmoqda. Ta'lim inson hayotining ajralmas qismi bo'lib, ayni paytda ushbu sohada yangi bilimlar manbai va ushbu bilimlarni qo'llash sohasi hisoblanadi.

Zamonaviy ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) joriy etilishi o'quvchilarning bilim olish samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb

etmoqda. Anatomiya fani inson tanasining murakkab tuzilishi va funksiyalarini o'rganishni talab qilgani sababli, uni o'qitishda interaktiv va vizual vositalardan foydalanish zarurati ortib bormoqda. AKTning ta'lim jarayoniga integratsiyasi anatomiya fanini o'qitishda yangi imkoniyatlar yaratadi, o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va murakkab tushunchalarni osonroq anglashga yordam beradi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Ta'lim jarayonida talaba asosiy obyektga aylanadi. Shuning uchun oliy o'quv yurtlari va fakultetlarida malakali kasb egalarini tayyorlashda zamonaviy o'qitish metodlari-interfaol metodlar, innovatsion texnologiyalarning o'rni va roli benihoya kattadir. Pedagogik texnologiya va pedagog mahoratga oid bilim, tajriba va interaktiv metodlar talabalarni bilimli, yetuk malakaga ega bo'lishlarini ta'minlaydi. Innovatsion texnologiyalar pedagogik jarayon hamda o'qituvchi va talaba faoliyatiga yangilik, o'zgarishlar kiritish bo'lib, uni amalga oshirishda asosan interfaol metodlardan to'liq foydalaniladi. Interfaol metodlar - bu jamoa bo'lib fikrlash deb yuritiladi, ya'ni pedagogik ta'sir etish usullari bo'lib, ta'lim mazmunining tarkibiy qismi hisoblanadi. Bu metodlarning o'ziga xosligi shundaki, ular faqat pedagog va o'quvchi-talabalarning birgalikda faoliyat ko'rsatishi orqali amalga oshiriladi. Bunday pedagogik hamkorlik jarayoni o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, ularga quyidagilar kiradi: - o'quvchi-talabani dars davomida befarq bo'lmaslikka, mustaqil fikrlash, ijod etish va izlanishga majbur etish; - o'quvchi-talabalarni o'quv jarayonida bilimga bo'lgan qiziqishlarining doimiy ravishda bo'lishini ta'minlashi; - o'quvchi-talabaning bilimga bo'lgan qiziqishini mustaqil ravishda har bir masalaga ijodiy yondashgan holda kuchaytirishi; - pedagog va o'quvchi-talabaning hainisha hamkorlikdagi faoliyatining tashkillanishi. Pedagogik texnologiyalar masalalari, muammolarini o'rganayotgan o'qituvchilar, ilmiy-tadqiqotchilar. amaliyotchilarning fikricha, pedagogik texnologiya — bu faqat axborot texnologiyasi bilan bog'liq hamda o'qitish jarayonida qo'llanishi zarur bo'lgan AKT, kompyuter, masofali o'qish, yoki turli xil texnikalardan foydalanish deb belgilanadi. Pedagogik texnologiyaning eng asosiy negizi bu o'qituvchi va o'quvchi-talabaning hamkorlikda belgilangan maqsaddan kafolatlangan natijaga erishishlari tanlagan texnologiyalariga bog'liqligidadir, ya'ni o'qitish jarayonida, maqsad bo'yicha kafolatlangan natijaga erishishda qo'llaniladigan har bir ta'lim texnologiyasi o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida hamkorlik faoliyatini tashkil etib, har ikkalasi ijobiy natijaga erishsa. o'quv jarayonida o'quvchi talabalar mustaqil fikrlasa, ijodiy ishlasa, izlansa, tahlil eta olsa, o'zlari xulosa qila olsa, o'zlariga, guruhga, guruh esa ularga baho bersa, o'qituvchi esa ularning bunday faoliyatlari uchun imkoniyat va sharoit yarata olsa, ana shular o'qitish jarayonining asosi hisoblanadi. Har bir dars, mavzu, o'quv predmetining o'ziga xos texnologiyasi bor, ya'ni o'quv jarayonidagi pedagogik texnologiya — bu yakka tartibdagi jarayon bo'lib, u o'quvchi-talabaning ehtiyojidan kelib chiqqan holda bir maqsadga yo'naltirilgan, oldindan loyihalashtirilgan va kafolatlangan natija berishiga qaratilgan pedagogik jarayondir.

Tarixga oid elektron tematik nashrlar, entsiklopediyalar, albomlar, multimedia taqdimotlari to'plamlari nashr etilgan. Ushbu vositalarning barchasi o'quv jarayonida o'quv materiallarida, talabalar bilimini sinashda, berilgan ma'lumotlarni qidirishda, barcha turdagi

ijodiy ishlarni tashkil qilishda ishlatilishi mumkin. Darsdagi ish shakllarining xilma-xilligi, video va multimedia materiallarini namoyish qilish bilan birgalikda, taqdimotning yangiligi tufayli mavzuga bo'lgan qiziqishni oshiradi, talabalarga muammolarni qanday hal qilishni o'rgatayotganda ko'rish darajasini oshiradi va darsdan oqilona foydalanadi, dars madaniyatini farqlashga imkon beradi. talabalarga yondashish, fanga qiziqishni shakllantirishga hissa qo'shadigan va shuning uchun ta'lim sifatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadigan, bolalarning charchoqlarini kamaytiradigan.

AKT ta'limga bo'lgan salbiy munosabatning muhim sabablaridan birini - muammoning mohiyatini tushunmaslik tufayli etishmovchilikni, bilimdagi sezilarli bo'shliqni sezilarli darajada yo'q qilishi mumkin. O'quv jarayonida kompyuterdan foydalanish - (yangi axborot texnologiyalarini joriy etish) o'quv jarayonini jadallashtirish, uni optimallashtirish, maktab o'quvchilarining fanni o'rganishga qiziqishini oshirish, ta'limni rivojlantirish g'oyalarini amalga oshirish, darsning tezligini oshirish va mustaqil ish hajmini oshirishning usullaridan birini taklif qilishga urinishdir. Bu mantiqiy fikrlash, aqliy mehnat madaniyati, mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga hissa qo'shadi, shuningdek, o'quv jarayonining motivatsion sohasiga, uning faoliyat tuzilishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Innovatsiya texnologiyalari o'qitish jarayonida yuqori malakali, raqobatbardosh o'qituvchi kadrlar tayyorlash, ularning kasbiy omil ko'nikmalarini shakllantirish, metodik mahoratini ko'tarish, o'qituvchi pedagoglarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan qurollantirish omili bo'lib qolmoqda.

Ta'lim muassasalari pedagoglarining axborot-kommunikatsiya resurslaridan foydalanish bo'yicha olib borayotgan ishlari ko'pchilik o'quvchilarning kompyuter savodxonligining o'rtacha darajaga erishishga qaratilgan. Bunda talabaning individual qobiliyatlari va qiziqishlarini hisobga olish kerak. Axborot texnologiyalariga qiziqishi ortgan va ularni o'zlashtirish qobiliyati rivojlangan ta'lim muassasalari o'quvchilari qo'shimcha ta'lim va sinfdan tashqari ishlar tizimi orqali o'z imkoniyatlarini ro'yobga chiqarishlari mumkin. Bunday talabalar, qoida tariqasida, kompyuter savodxonligining yuqori darajasiga erishadilar va AKT bo'yicha turli darajadagi konferentsiyalar, tanlovlar, olimpiadalar va festivallarda samarali ishtirok etadilar, o'zlarining kompyuter dasturlari va loyihalarini ishlab chiqadilar. Ta'lim muhitida AKTni samarali amalga oshirish nafaqat o'qituvchi tomonidan o'quv faoliyatining turli bosqichlarida kompyuter dasturlarini qo'llashda, balki darsda, qo'shimcha ta'limda, darsdan tashqari ishlarda foydalanish shakllarining xilma-xilligidan iborat. Ta'limning masofaviy va telekommunikatsiya shakllaridan foydalanish, o'qituvchilarning o'quv jarayoniga AKTdan foydalanish bo'yicha uslubiy ishlanmalarining mavjudligi, ularning nafaqat shahar, mintaqaviy, balki xalqaro darajadagi pedagogik tanlovlar, festivallar, konferentsiyalarda ishtirok etishi ushbu sohani joriy etish bo'yicha samarali ishlardan dalolat beradi.

Xulosa: Anatomiya fanini o'qitishda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) foydalanish ta'lim jarayonini sezilarli darajada boyitadi. AKTning qo'llanilishi o'quvchilarning qiziqishini oshirish, murakkab tushunchalarni osonroq anglash va ta'lim sifatini yaxshilashga yordam beradi. Interaktiv darsliklar, virtual

laboratoriyalar va elektron resurslar orqali o'quvchilar mavzuni chuqurroq o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shuningdek, o'qituvchilar uchun murakkab mavzularni sodda va tushunarli tarzda yetkazish imkoniyati yaratiladi. AKTning ta'lim jarayoniga integratsiyasi anatomiya fanini o'qitishda samaradorlikni oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Nabiyeva, S. S., Rustamov, A. A., Malikov, M. R., & Ne'matov, N. I. (2020). Concept of medical information. *European Journal of Molecular and Clinical Medicine*, 7(7), 602-609.
2. Malikov, M. R., Rustamov, A. A., & Ne'matov, N. I. (2020). STRATEGIES FOR DEVELOPMENT OF MEDICAL INFORMATION SYSTEMS. *Theoretical & Applied Science*, (9), 388-392.
3. Berdiyevna, A. S., & Olimjonovna, T. F. (2022). INNOVATIVE APPROACHES IN THE EDUCATION SYSTEM TO INCREASE YOUTH PARTICIPATION. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(3), 674-677.
4. Esirgapovich, K. A. (2022). THE EASIEST RECOMMENDATIONS FOR CREATING A WEBSITE. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(2), 758-761.
5. Toxirova, F. O., Malikov, M. R., Abdullayeva, S. B., Ne'matov, N. I., & Rustamov, A. A. (2021). Reflective Approach In Organization Of Pedagogical Processes. *European Journal of Molecular & Clinical Medicine*, 7(03), 2020.
6. Ne'matov, N., & Rustamov, T. (2022). SANATORIYLAR ISHINI AVTOMATLASHTIRISH: BRON XIZMATI VA UNING STRUKTURASI. *Eurasian Journal of Academic Research*, 2(11), 763-766.
7. Ne'matov, N., & Ne'matova, N. (2022). OLIY TA'LIM TIZIMI TALABALARIGA O'ZBEK TILINI O'QITISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI. *Академические исследования в современной науке*, 1(19), 37-38.
8. OB Akhmedov, AS Djalilov, NI Nematov, AA Rustamov // Directions Of Standardization In Medical Informatics // Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL), 2(2), 1-4 p. 2021
9. Ne'matov, N., & Isroilov, J. (2022). TIBBIY VEB SAYTLAR YARATISH YUTUQ VA KAMCHILIKLARI. *Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: Nazariya va amaliyot*, 1(25), 162-164.
10. Ne'matov, NI. (2022). TIBBIY VEB SAYTLAR YARATISH SAMARADORLIGI. *Academic Research in Educational Sciences (ARES)* 3 (2), 118-124
11. Ismatullayevich, N. N. (2023). The role of educational websites in the development of student's higher education systems. *Eurasian Journal of Research, Development and Innovation*, 17, 17-20.

12. Ismatullayevich N. N., Ilxomovna M. Z. Automation of Sanatorium Work: Reservation Service and its Structure //Miasto Przyszłości. – 2022. – T. 29. – С. 65-67.

13. Ne'matov, N., & Sobirova, K. (2024). THE ROLE OF WEBSITES IN IMPROVING THE WORK OF MEDICAL INSTITUTIONS. *Modern Science and Research*, 3(2), 530-532.

14. Ismatullayevich, N. N. (2024). Medical Higher Education Institutions in Medicine and Science Lessons from the Use of Information Technology in the Organization of the Laboratory of Multimedia Tools. *American Journal of Biomedicine and Pharmacy*, 1(6), 16-20.

15. Ne'matov, N., & Yarmahammadov, U. (2023). USE OF MULTIMEDIA IN ORGANIZING PRACTICAL LESSONS IN INFORMATION TECHNOLOGY IN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION. *Modern Science and Research*, 2(4), 693-697.

16. MALIKOV, M. R., & NE'MATOV, N. I. (2022). Visual structure of health websites: the need to develop a comprehensive design guide. *THEORETICAL & APPLIED SCIENCE Учредители: Теоретическая и прикладная наука*, (3), 805-810.

17. Шагазатова, Б. Х., Мирхайдарова, Ф. С., Артикова, Д. М., Ахмедова, Ф. Ш., & Кудратова, Н. А. (2019). Особенности течения сахарного диабета у вич-инфицированных больных.